

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 70.

Z KRAKOWA DNIA 31 SIERPNIA 1825 ROKU WE ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 22 Sierpnia.

W Numerze 4tym Tomu III. Biblioteki Polskiej, umieszczony jest następujący artykuł o siedmioletnim Jozefie Krogulskim, dającym Koncert na fortepianie: — "Wszystkie Warszawskie Gazety, oddając pochwały i hołd podziwieniu talentów 7 siećmioletniego Jozefa Krogulskiego, były odgłosem powszechnej opinii, nie powtarzając tego, co już kilkakrotnie powiedziano o jego nadzwyczajnej zdolności, zajmiamy się jego osobą. Kogoż z tych wszystkich, którzy się granju jego przysłuchiwali, nie wzruszył i aż do łez nierozrzewnił widok dziecięcia, którego drobna rączka przebierając po fortepianie, wyprowadza tony nayspierwszych Mistrzów godne? Kogoż nie zachwyci ten niewinny wdzięk dziecięności, z którym Jozio stając przed obliczem licznych słuchaczów, trzykrotny im ukłon oddać? Ktoż nareszcie, gdyby niewiedząc o niczem w pobliskim zatrzymany po koiu, słyszał harmonijne dźwięki, dalby zrazu wzięc własnym oczom uyrzawszy siedzące przy fortepia-

nie siedmioletnie dziecię? A jednakże zjawił się talent, który prześcignął lata, nadzieie i prawie możność ludzką; talent ten droższy dla nas, że się w zionku naszym okazał, że jeśli się tak dalej rozwijać będzie, stanie się zaszczytem i chwałą Polski. Od niemowięctwa już się w małym Krogulskim okazywała chęć i zdolność do muzyki. Jego naysilubiejszą zabawką było brzdąkać po fortepianie, lecz razily go niezgodne dźwięki, wybierał między klawiszami i pęty szukał, poki na odpowiednie nie natrafil. Tak to w Boskiej sztuce muzyki są nie od dowolnej umowy ludzkiej, lecz od niezmiennych praw przyrodzenia zawisłe, które delikatne ucho i wrodzony talent sam pojąć i sam wynaleźć zdoła. Oyciec uderzony tem jego upodobaniem i poświętnością, zaczął go uczyć; postępy Jozia były zadziwiające, w czwartym roku w przeciągu jednego tygodnia obeznał się z pierwszemi początkami znaiomości noty, wkrótce z naysilubiejszą łatwością umiał schwyć i powtórzyć grane przy nim sztuczki. Słabosc przerwała na kilka miesięcy jego cwiczenia, lecz od

5 roku ciągle parę godzin na dzień graniu poświęcił, i z lata czasu wystarczyły do postawienia go na tym stopniu, na jakim jest teraz powszechnego uwielbienia przedmiotem. Następujące zdarzenie przekonało tem mocniej oycę naszego Józia o jego zdolnościach. Przychodziła do Pana Krogulskiego bracia lekcye grania na fortepianie pewna mała pamiotka; zajęty pisanem listu wyszedł na chwilę do drugiego pokoju, polecawszy synowi, który już miał pierwsze wyobrażenia o muzyce, aby naicy granie uważał. Dziecię po niejakim czasie, znużone, odeszło na bok i zaczęło strugąć zabawką, lecz za każdym fałszywym uderzeniem prawiało grającą, mówiąc, że nie tę literę, lecz inną wziąć powinna. Słyszając to oyciec wchodzi do pokoju i pyta się Józia: Jak to? czy ty z samego słyszenia, nie widząc grania, poznasz jaką wzięto literę? — Tak jest, Pańco, odpowiedział Józio; iakoż nazywał każdy ton bez najmniejszej omyłki. Lecz Józio odok zajął się muzyką, nie zaniedbuje i innych nauk. Czytanie, pisanie i pierwsze 4 działania arytmetyczne posiada, ma także początki języka Niemieckiego; tak zawsze prawdziwy talent w jednym przedmiocie, ułatwia poznanie innych i nieodłączny jest od wysokiego rozwinięcia wszystkich władz umysłowych. Krogulski w rozmowie przytomny, roztropny i miły, nawet bez grania, otwartą i uśmiechniętą twarzą, wesołym spojrzeniem, przyjemną postawą potrafiłby się podobać. Gdy nie jest zajęty muzyką lub nauką, maluje się na nim cała niewinna wesołość jego wieku, a płuche śmiechy i igraszki dziecięce okazują czerstwe zdrowie i

swobodę umysłu. Niechże zasiądzie do fortepianu, niech dźwięki strón jego ucho uderzą, inną postać jego fizjonomii przybiera; z twarzy znika wszelki wyraz wieku dziecięcego, a uczucia, które muzyka wyraża, malują się na niej. Wszystko to dowodzi wrodzonego usposobienia od natury i zdolności do najwyższego stopnia posuniętych. Krogulski już sam jest kompozytorem, skomponował bowiem Mazurka i Angleza, i to jeszcze w początkach kształcenia się; te dwie sztuczki techną prostotą i wdziękiem, są w graniu wcale przyjemne, i dobrze wróżą o dalszych jego utworach. Opuszcza nas nie zadługo to lube dziecię, aby w obcych krajach dać dowody swego talentu; towarzyszyć mu będą życzenia i nadzieje rodaków; bez wątpienia cudzoziemcy potrafią ocenić jego zdolności i do dalszych usiłowań zachęcić.

Tenże Krogulski po Koncercie odegranym przez niego w Teatrze Narodowym d. 20 Sierpnia, przed wyjazdem za granicę, pożegnał publiczność następującą piewką:

*Pierwszą zdolność mam i chęci
Wsparli zaczął Warszawianie;
Łaska ich w mojej pamięci
Do końca życia zostanie.*

*Gdzie tylko mój krok obrócić,
Tę wdzięczną piosnkę zanuję,
Że tak uprzeymie, łaskawie
Byłem przyjęty w Warszawie.*

Dnia 19 b. m. zszedł z tego świata żalęm i miłm i przyjaciel ś. p. Michał Korwin Kochanowski, dzieł dzieł dobr Pańszewa, w Wpiewodztwie Sandomierskiem położonych. — Moralność, swia-

to i nauki, były zmarłego głównemi przysięgami. Dzieło, które był wydał w roku 1815 przez B. Korna w Wrocławiu drukowane pod tytułem: *Teorya działań ludzkich, czyli Nauki życia fizyczno-moralnego*, czynią Autorowi zaszczyt w uczonym świecie i filozofii wieku, w którym żyjemy. Dzieło to było poświęcone Najjaśniejszemu Panu. Przedwczesna śmierć, wyrwała krajowi ze wszechmiar cnotliwego, światłego i użytecznego Obywatela!

R. J. K.

Z Petersburga d. 24 Lipca. d. K.

(z Karyera Litewskiego.)

Kupcy, Drugiczewicz i Kujumżoglu, mianowani są R. dcami handlowemi, w nagrodę gorliwości, z jaką się przykładali do wyłączenia zarazy morowej w Izmailowie.

Niektorzy z Kupców Petersburgskich uczynili przełożenie względem nieprzyzwrotności, i kie wynikały ze zwyczaju, będącego na Komorach celnych, wstępowaniu sukna, pośukienka i kobierców zagranicznych, w jednym koncu sztuki; Departament handlu zewnętrznego zalecił odtąd towary te z obu końców stępować.

Jedno z naszych pism periodycznych, *Pamiętniki Ojczyzny*, ogłosiło dwie tabelle nader ciekawe, obejmujące szczegóły względem dobywania kopalni złota i srebra w latach od 1818 do 1824 włącznie. Ogół tablic tych są następujące: w latach 1818 do 1823, kopalnie koronne wydały 10, pud, 25 funtów, 1265/100 золоти́ков złota czystego, i około 8 1/2 pudów srebra czystego, a kopalnie prywatne 239 pud.; 24 funt.; 77 17/100 zo-

lotn: złota czystego, i 20 pud.; 20 funt.; 90 54/100 zolot: srebra czystego. W drugiej połowie 1824, kopalnie skarbowe wydały 24 pud.; 9 funt.; 72 85/100 золоти́ков złota czystego, i 2 pud.; 6 funt.; 47 17/100 золоти́ков srebra czystego, a prywatne kopalnie 76 pud.; 27 funt.; 17 87/100 zolotn: złota czystego, i 6 pud.; 4 funt.; 77 61/100 zol: srebra czystego.

Z Paryża d. 15 Sierpnia.

Wczoraj dotychczasowy Hispański Posel Hr. de la Puebla del Maestre miał u Króla posłuchanie pożegnania, a jego następcą, Xę Villahermosa wstępne. Potem przybywał J. K. M. w radzie Ministrów, na której znajdował się także Delfin. Dziś ziedzie tu Król z St. Cloud, dla znajdowania się na nabożeństwie jako w święto w Niebowstąpienia Panny Maryi. Arcybiskup Paryżki udzielać będzie błogosławieństwo Papieżkie.

Xiążę Wellington przybył tu z synem swoim.

Przywiezione przez okręt Béarnaise pismo potwierdza zupełnie egraficzne doniesienie. Prezydent Haitański przedsięwziął środki, ażeby Senat zatwierdził postanowienia roz. orządzeniem Królewskiem obięte. P. Mackou odplynął na okręcie Circe z Port-au Prince, i spodziewany jest codziennie na powrot w Brest.

Rozporządzeniem Królewskiem ustanowione są w cenniejszych naszych portach szkoły hydrograficzne, dla kształcenia kapitanów morskich. Mieć będziemy 5 szkół pierwszego rzędu (w Marselii, Bordeaux, Nantes, St. Malo i Hawrze) 5 drugiego (w Tulonie, Rosz-

fort, Brest, Orient, Cherburgu) 6 trzeciego, a 27 czwartego rzędu.

Minister wojenny ufał się dnia 12 do Vincennes, dla rozpoznania osobiście proponowanego przez Jenerała Alix systemu artylerji.

Dnia 9 b. m. fregata Galaten powiozła z Tuluu wyścianca Sidy-Mahmud do Tunis.

Od r. 1802 do końca roku 1823 w przeciągu lat 22 udarowało we Francji 9664 osób, (pomiędzy któremi 3876 kobiet) zakłady dla ubogich i szpitale w gotowiźnie 20 milionów 360,777 Fr. w obligacyjach dożywotnich 517,227 i 4 miliony 432,816 Franków w gruntach. Naywiększe odkazy w gotowiźnie nastąpiły r. 1821 bo wynosiły 4½ mill. Fr. W powyższym przeciągu czasu lat 22 duchowieństwo otrzymało od 4472 osob i pomiędzy któremi 1785 kobiet) w podarunkach i odkazach 3 mill. 10,853 Fr. w gotowiźnie, 171,366 w obligacyjach i 2 mill. 225,200 Fr. w gruntach. Dochody, które duchowieństwo z gruntów swoich przed rewolucyją pobierało, wynosiły naymniey 70 do 80 mill. Fr. a zatem we 22 latach zaledwo 3 od sta z dawniejszych swoich posiadłości odzyskało.

Do Marselji nadszedł list z Nauplii pod dnim 2 Lipca, podług którego Ibrahim Basza w potyczce przy Mili pod Nauplią utracił wnuka swojego i Omer Baszę Kandyi. W ustępie swoim opuścił dnia 29 Czerwca Argos, ażeby przed nadciągnięciem wielu pojedynczych korpusów Greckich dostać się mógł do Nawarynu. W liście Jenerała Kolokotroniego odebrał rząd Grecki wiadomość, że Ibrahim dnia 1 Lipca z całem swoim wojskiem wszedł do Trypolizy, z któ-

rey trudno, aby uszedł, gdyż kapitanai Grecy trzymaia osadzone wszystkie drogi i przystępy, tak iż pochwyтали nawet dosyćne mu posiłki. Cierpi niedostatek wody i żywności i pewnie się poddać będzie musiał. Angielski pocztowy statek, który ten list przywiózł, wiezie także pisma od Kapitana Hamilton do rządu Angielskiego.

Z Madrytu d. 4 Sierpnia.

Dnia 29 Lipca po długiej suszy wywarła się niespodziewanie burza na miasto nasze. Przez 36 godzin padał ulewny deszcz przy ustawicznym gromocie i błyskawicy; cała okolica była jak potopem ogarniona, którzy wymłócone żyto i słomę zabrał. Małe stromyki wystąpiły z kory i Prado (ogrod do zabawy) zamieniły w strumien. W ogrodach zniknęły wszystkie rośliny, i czego susza niezniszczyła, tego dokonał nagły zalew. Zrządzona szkoda dochodzi do kilkunastu millionow i żyto zdrożało zaraz.

Skazany na śmierć Jenerał el Empecinado udatowany został życiem, lecz całe życie zostawać będzie więźniem stanu. Był konstytucyiny Sierżant, nazwiskiem Diaz, miał jako bluźnierca przeciw Maryi Pannie i buntownik d. i b. m. byđz obwieszony; lecz z rozkazu Króla sprawa jego, którą kommissyia wojskowa sądziła, została do zwyczajnego sądu odesłana.

Jenerał Bassecour, dowodzący w Sagossie, zatrudniony był przez 3 dni ciągle uśmierzeniem buntowniczego krzyku, który rozchodził się po mieście.

Wysłane z Malagi 200 ludzi przeciw ochotnikom Antequery, nie mogli ich

pokonać, i musiano je batalionem zmocnić, dopiero zaledwo potrafiono odebrać broń ochotnikom i zdjąć mundury. Przeznaczone do Hawanny woyska, zamknięte ciągle jeszcze są w koszarach Ferolskich, i oficerowie nie tają obawy, iż te woyska zbuntują się na Oceanie.

Trapista przewieziony został z Arkos pod mocną strażą do Saragossy.

Jenerał Odonnel, który dowodził w dawney Kastylii, odwołany i inspektorem artyleryi mianowany został. Na jego miejsce powołany jest Hr. Castel-Torreno.

Mowią, iż Jenerał kapitan Katalonii odebrał rozkaz mienia baczne go okna postępowanie Biskupa Tortosy, X. Wiktoro Saez (byłego Ministra)

Jenerał Quesada odebrał rozkaz udania się spieszno z Jrun do Sewilli.

Andaluzyjskie zbrojne bandy dochodzą aż pod Kadyx, i jedna z nich zatrzymała d. 24 z. m. pod samcem Xeres pocztę, zabrała pisma rządowe, a inne dozwolala iey do Kadyxu zawieść.

W Puerto Santa Marya gdy zaczęła się miało dnia 24 Lipca widowiska walki byków, zapalił się na wszystkich rogach amiteatr; ludzie uciekali z palącemi się sukniami, a niektórzy życie utracili. Podpalaczów dotąd nie wysłedzono.

Z Rzymu d. 4 Sierpnia.

P. Angelo Mai, pierwszy Kustoszbiblioteki Watykańskiej, i P. Fea, biblioteki Chigijskiej, mianowanemi zostali członkami akademii Arkadyjskiej.

Zmarły tu Kr. Pruski tajny Radca poselstwa Bartholdy zostawił bardzo bogaty gabinet kunsztow.

Gdy w 26 Lipca mieliśmy tu 22 stopni ciepła podług ciepłomierza Reaumur, czuć się dało w Mondavino (na pagorku o kilka mil od morza Adryackiego) nieznośne zimno.

Od granic Włoskich d. 1 Sierpnia.

Basza Damasku w podróży swej przez prowincye do wybierania podatków i ukarania mieszkańców Betleem, którzy od dwóch lat żadnego podatku niezapłacili, wywarł także swą zemstę na Jeruzalem. Kilkunastu Rajahów obzrądku Łacińskiego kazał w kaydany okuć i klasztorowi w Jerozolimie za ich okup 52,150 piastrow zapłacić. Nie był klasztor wstanie wypłacić ich zaraz, i przelozony dać musiał na piśmie zapewnienie, iż ta summa za 10 dni przed powrotem Baszy do Damasku złożoną zostanie. Oprócz tego musiał jeszcze dać drugie zapewnienie na zapłacenie 4422 piastrow za pozwolenie odwiedzania klasztorów przez katolickich Rajahów. Gdy Basza dnia 24 Kwietnia powrócił, żądał wypłaty obu zapisow, a przelozony wymawiał się niemożoścją zebrania tak wielkiej summy, kazał mu dać kiie i do więzienia wtrącić. Agent Francuzki, P. Baudin, wdał się jednak za duchownym, i przedsięwziął środki do zebrania rzeczoney summy. Podają wybrane przez Baszę w Jerozolimie pieniądze do 20,000 kies.

Z Londynu d. 13 Sierpnia.

Mniemanie Herschela, iż okazuje się na słońcu wiele plam zapowiada gorące lato, sprawdzilo się roku tego przez uważanie w Edmonston w połowie z. m. P. Adams dostrzegł dnia 12go Lipca 7

plam na słońcu, których liczba tak dalece się powiększała, iż dnia 15 zajmowały linią 24.213 mil Niemieckich.

Gazeta Plumtska donosi, iż w okolicy tameczney znaleziono kilkanaście sztuk pustoszący wschodniej szarańczy.

Dnia 25 z. m. celnicy w Springfield przytrzymali trumnę, którą z zwykłym pogrzebowym obrzędem do Anglii wieziono; lecz zamiast zwłoków znajdowało się w niej gości galonów tak zwanego Szkockiego Whiski. Prowadzący zwłoki odbywa teraz żałobę w więzieniu Annan.

Sprawujący Angielskie interesa przy Rzplcej Meksykańskiej złożył d. 1 Czerwca Prezydentowi list wierzytelny i z wielką okazałością był przyjęty. W odpowiedzi na mowę Prezydenta wyraził swą radość z zatwierdzenia przez Kongres traktatu handlu i przyjaźni.

Gazeta Times utrzymuje, iż mieszanie się Francyi do wewnętrznych spraw Hiszpanii nieprzyniosło ani Francyi, ani Hiszpanii żadnego użytku. Stan rzeczy jest taki sam jak dawniej; panuje rozdwojenie i brak kredytu, i Francya znajduje się z tego względu zawsze w kłopotcie.

Rząd Meksykański zabronił wszystkim przybywającym z wyspy Cayahueco z ładunkiem okrętom przystępu do portów Meksykańskich, ponieważ wprowadzono na nich plody Hiszpańskie z Hawanny.

Basza Egipski posłał niedawno Sultanowi kilka papug, które Angielskim słucho gęzkiem mówiły. Sultan poszukać kazał Angielskiego renegata, który by ich słowa wytłumaczył; ten wyłożył wszystkie ich wyrazy jako grzeczności

dla Mahmuda i hojnie od niego udarowany został.

Zaręczające towarzystwo w Filadelfii postanowiło niezaręczać żadnego parowego statku, na którym wieziony jest proch.

Syberyyski pieszy Wędrownik, Kapitan Cochrane, który znajduje się teraz jako współnik i dozorca miedzianych kopalni w Kolumbii, przybył z swą żoną Kamczatkanką do Karakas.

Z Szwajcaryi d. 13 Sierpnia.

Na 18tem posiedzeniu Seymu ligi Szwajcarskiej Poseł Kantonu Wodskiego zdał sprawę o położeniu Dappenhals, które zawsze jest jednakowe, i mimo żądania dotąd przez Francyją zwrócone nie zostało choćby z rozgraniczenie prawie już jest ukończone. Na następnem posiedzeniu Poseł Kantonu Lucerny złożył zawartą przez ten Kanton z Oycem Stym umowę względem Szwajcarskiej gwardyi, tudzież kapitulacyją wojskową z Królem obu Sycylii. W tym tygodniu zakończy Seym swoje posiedzenia.

Z powodu panującej w wielu okolicach zaraźliwej choroby na konie, muszą wszyscy jadący przez Kanton Uri do Włoch opatrzonemi bydź udowodnionemi zaświadczeniami zdrowia.

Z Bruxelli d. 15 Sierpnia.

N. Król mianował dotychczasowego Konsula w Kadyxie, P. Lobe, Niderlandzkim jeneralnym Konsulem na wyspie Kuba, i P. E. Jermans uznał Hanowerskim Konsulem w Antwerpi.

W wielu miastach południowych naszych prowincy otworzone zostały składki dla Greków,

Xzc Mean, Prymas Niderlandski i Arcybiskup Mechliński, nieprzyjął, iak mówią, proponowaney mu kuratoryi nad nowo utworzonym w Lowanium kollegium filozoficznym.

Podług dościsła z Paramaribo pod dnem 21 Czerwca sąd tanceczny osądził dwóch ludzi, nazwiskiem Boulemer i le Frapper, którzy na Francuzkim statku potajemnie wprowadzili na tę osadę pewną liczbę niewolników Afrykańskich, na zapłacenie 5000 ZH. kary, pozbawienie czci, i na pięcioletnie wygnanie, tudzież zapłacenie kosztów sądowych. Dyrektor pewney plantacyi, który należał do tej sprawy, został w prawdzie od więzy uwolniony, ale za swoją nieprzezorność zapłacić musiał 3000 ZH. Murzyny uznani zostali za wolnych i pracują teraz około twierdzy Nowy Amsterdam.

Hiszpański Jenerał Alaya, który przybył z Xzc em Wellington z Anglii, bawi tu dłużej.

W tych dniach przebiegło tędy 5 kupieckich gońców z Paryża.

Z Sztokholmu d. 12 Sierpnia.

Przewilią się tu często gońcy; w przeciągu ostatnich 8 dni przybyło 8 od Lorda Blomfield z Petersburga wyprawionych, których jeden pobiegł do Kopenhagi, a drugi do Anglii. W przeciągu tegoż czasu Ces: Rossyjski tutejszy Posel wyprawił jedynego do dworu swojego.

Norwęgiska Gazeta podaje w krótkości rachunek krajowy z r. 1824. Podług niego dochody wynosiły w srebrze przeszło 547000 species talarów, a w papierach 2,291,500. Wydatki zaś 477,000 species talarów w srebrze, a 2,18,000

w papierach, tak iż nadwyżka w tym roku wynosiła przeszło 70,000 species talarów w srebrze, a 133,300 w papierach. Z r. 1823 pozostało nadwyżki w kassie 131,000 tal. w papierach.

Z Lizbony d. 18 Lipca.

N. Król nakazał wyrokiem d. 26go Maia, aby wszystkie dochody byleby Jukwizycy kassie do umorzenia długów oddane zostały.

Infantka Jzabella zachorowała niebezpiecznie, lecz przychodzi już do zdrowia.

Do Oporto przybyły d. 16go b. m. dwa okręty z Rio-Janeiro, a jeden z Maranhau.

Gazeta Dworska tutejsza umieściła długi artykuł, w którym wystawiwszy dawniejsze stosunki Brezylji, wyliczywszy dawniejsze stosunki Brezylji, wyliczywszy oraz dobroczynne postanowienia Króla i swobody nadane temu krajowi, tak kończy: — "Po przytoczonych okolicznościach wypada namienić o różnicy między przyczynami i zasadami odłączenia Brazylji a stanem rzeczy w osadach Hiszpańskich, które nierozsądne z powodu podobieństwa środków, które wszędzie służyły do zapalenia rewolucyi, niechciano postrzegać. Przywileje i udzielenie administracyi Brazylji były oddawna nadane przez prawego Monarchę, nim nastąpiło powstanie, które nie miało na celu, aby od Króla Jangi pozyskć jaką łaskę lub przywilej którychby kraj ten z szędrobiwością i Monarchy nie posiadał. Naród Brezyljski nie umiałby odpowiedzieć, gdyby go się zapytano, jaką Król Jan dał mu przyczynę do uskarżania się? Kładąc na szalę sprawiedliwości wzajemnie obowiązki

ludów i ich Monarchów, czyliż jest iak-ki kodex, któryby nie broił nietykalnych praw władzy Monarchicznej, zwłaszcza iak tu, połączoney z wspólnością i chęcią czynienia dobrze, przez co Król staje się prawdziwym oycem poddanych swoich? Jakże smutnym i nieszczęśliwym byłoby stan towarzystwa ludzkiego, gdyby święty układ między narodami i uznaniami ich (Monarchami, będącemi duszą tego towarzystwa, miał podlegać zmienności humoru i zamętowi rewolucyi? Cożby się przy takich zasadach stało z trwałością tronów i z pokojem świata? Niepodobna, aby przy tak sprawiedliwym i do pojednania skłonnyim sposobie myślenia, nieszczęsna gwiazda, która zgubny swój wpływ okazała na stosunkach Portugalii i Brezylji, zostawała długo na niebie. Otwarte i szczere dowody dobroci i przychylności, dane przez Króla Jmci dla Brezylji, wzmożone dzielniejszym jeszcze głosem tego wszystkiego, co węzły natury mają delikatnego i świętego, zapewnią bez ochyby dobroczynnemu Monarsze hold uczuć, iakich ma prawo spodziewać się od mieszkańców owego Królestwa, którym tyle przychylności okazał. Szlachetność równie iak powinność wzbudzą zapewne w nich te uczucia, które mieć będą wpływ na szczęście Brezylji i nasze. „

Z Drezna d. 10 Sierpnia.

Pałac Brylowski, który przed kilku laty oddany był na mieszkanie Xięży Katolickich, urządzany teraz jest na mieszkanie dla Xięcia Maksymiliana i jego Małżonki.

Posel Hiszpański, Kawaler d'Acosta, polecał na kilka miesięcy do Madrytu. Sekretarę poselstwa, P. Tavira, sprawuje tymczasowo interesy.

Z Hanoweru d. 16 Sierpnia.

Zwierzchność katolickiego Konzystorza w Osnabrük rozciągnięta została rozporządzeniem z dnia 28 Czerwca na całą teraźniejszą dycezyją Osnabrücką. Dalej przez zatwierdzenie przez rząd Buli rozgraniczenia pod dnem 26 Marca 1824 zwierzchność katolickiego Konzystorza w Hildesheim rozciągnięta została do tutejszey katolickiey Parafii.

Zmarły Xiążę Biskup Hildesheimski pobierał od tutejszego rządu rocznie 25,000 talarów, i tyleż od rządu Pruskiego, które powiększey części na dobroczynne cele obracał.

Przed kilku dniami na gościńcu zjad do Celle idącym pszczoły rzuciły się na extrapocztę, zakłudy konie, a postyliwów bardzo skaliczyły.

Nasz poseł przy Ces: Austryjackim Dworze, Minister stanu i gabinetowy Hr. Hardenberg, otrzymał ma wysłużoną pensyją, a na jego następcę przeznaczają Hr. Meerveld.

Od granic Tureckich d. 2 Sierpnia.

Przez wyszły d. 21 Lipca z Korfu okręt odebrano zamtąd listy (wyrzaża Gazeta powszechna), które ponawiają dawniejszą pogłoskę o prędkim ukończeniu tegorocznoiey kampanii w Morei. Ibrahim Basza, którego hazardowne wkroczenie wewnątrz Morei tyle ucieszyło Europejskich przywaciół Turków, miał postoczeniu kilka potyczek z Kolo-kotromem, które zawsze na jego szkodę wypadły, dostać się z częścią swego woyska w niewolę, tak iż sa jednym zamachem zniszczony zostł wielki plan Porty. Przybyły d. 20 Lipca do Korfu Angielski kuter z Napoli do Romania przywieść miał tę rzekomo ważną wiadomość.

DODATEK

DO N^{ro} 70.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 31 SIERPNIA 1825 ROKU WE SRODE.

— Z Krakowa. —

Wyiątek z Kurjera Warszawskiego
Niu 195.

Z Płocka. — Aktorowie Teatru Krakowskiego przybywszy do Płocka w celu dania kilku widowisk, od d. 7 b. m. wystawili na tamtejszym Teatrze, Opery: *Woziwoda* z Muzyką Cherubiniego. *Zamek na Czorsztynie* z muzyką Kuścińskiego, tudzież *Kazimierz Wielki* i *Bródka Woyt Łubrowski* z muzyką Wygrzywalskiego; w których zadowolnili Publiczność: *Pani Zwardka* w roli Konstancyi. *P. Fiszera* w roli Woziwody, *Pani Szymbkajtowa* w roli Wandy i *P. Zebrowski* w roli Alexego. Ogólnie przyznać trzeba, że Ci Aktorowie dosyć starannie przedstawiają widowiska Sceniczne, a tutejsza Publiczność usiłuje licznem zgromadzeniem się, talenta ich i prace wynagrodzać.

Z Lwowa d. 22 Sierpnia.

Przy rozdawaniu premii, w celu polepszenia chowu koni i bydła, na dniu 31 Maja r. b. w Krosnie przedsięwziętem, otrzymany nagrody następujące o-

soby: 1) Nagrody po 20 dukatów w złocie za przychow naysiękniejszych źrebców po stadnikach skarbowych: *Ignacy Piotrowski* dzierżawca dobi w Bierówce, *Józef Kopystyński* ekonom w Trzciniicy, i *Leon Gorski* dziedzic Woykowskiej; 2) Nagrody po 6 dukatów w złocie za przychow naysiękniejszych klaczek po stadnikach skarbowych: *Franciszek Polak* podany z Kobyla, *Marcin Skiba* z Kunow, i *Andrzej Zajac* z Wawrzyniec; 3) Nagrody po 12 ZR. M. K. za przychow naysiękniejszych byków: *Stanisław Bachta* podany z Bierówki, *Michał Maciuk* z Moderówki, i *Szymon Wnat* z Łąk. 4) Nagrody po 8 ZR. M. K. za przychow naysiękniejszych krow *Jozef Tenoka* z Bierówki, *Tomasz Zielenki* z Chruszówki, *Kasper Nawracoy* z Brzostku, *Michał Wajda* z Łączek, *Andrzej Gawor* z Szebni, i *Jan Rak* z Jusła.

Z Wiednia d. 22 Sierpnia.

Nawiasneji Cesarstwo lehmność zanocowawszy w S. hottwien powrócili dziś w požadonym stanie zdrowia z podróży do Włoch do letniego swiego zamku Lachsenburg.

JO. Xzć Metternich, Kanclerz Dworu i Stanu, poprzedził NN. Cesarstwo do stolicy tutejszey d. 19 b. m. w wieczór.

Od brzegów Menu d. 18 Sierpnia.

J. K. W. Matzonka Następcy tronu Pruskiego odwiedziła d. 11 b. m. z wód Emskich, w towarzystwie Margrabi Leopolda Badeńskiego i jego Małżonki hucę Sayner, i przyjęta została przez Naczelników górnictwa P. Gerhard i Hr. Beust, tudzież wszystkich górnichych urzędników. Zaraz za przybyciem odlane zostały wizerunki Królewicowej i Królewica Następcy tronu, N. Króla i zmarłej Królowey, tudzież Króla i Królowey Bawarskiej, i oney oddane, które łaskawie przyjął. Wysocy Goście obejrżeli potem wszystkie maszyny, i t. d. i ukontentowanie swoje oświadczyli. Wieczorem przy wielkim natłoku widzów powrocili do Ems.

N. Król Bawarski Jeneralnego Kommissarza i Prezesa rządu w cyrkule wyższego Donatu, Radcę Stanu Barona Gravenreuth wynosił do godności Hrabiego i dziedzicznego Rady króloweg.

D. 9 b. m. rozszala się w Koblenz wieść, że Deifin Francuzki i Xzć Wellington zaszczyca obecnością swoją wielkie pod tem miastem wkrótce odbydź się mające obróty wojskowe.

Tegolętnia susza, tak dalece osuszyła odnogę rzeki Jll, przy wsi Ehl w Alzacyi w mieyscu, gdzie niegdy stać miało miasto Rymke, że znaleziono już wiele medalów, pierścieni, kluczy, agraffów i innych ozdób. Władza posłała tam inżyniera, pod którego kierunkiem czynione bydź mają kopania.

Wyszło tego roku na połow wielo-

rybów Bremenskie okręty powróciły z znaczną zdobyczą.

Z Stambulu d. 25 Lipca.

(Z Dostrzegacza Austriackiego.)

Po odejściu naszych ostatnich doniesień, otrzymałszy wiadomości ze Smirny z d. 18 t. m. z których wypływa, że niletyny o potyczce pod Mili w d. 25 Czerwca, ogłoszone w gazecie Hydryockiej są zupełnie bieżące, i tylko miały za cel chwilowe uspokojenie racjonalnej publiczności. Pochód Ibrahima Baszy przeciwko Napoli był umyślny, ale nie dla rozpoznania. Podczas gdy tenże w 80 jazdy ukazał się przed iedną z bram twierdzy, jego przednią straż aże najdując żadnego oporu na brzegu po tej stronie zatoki, posunęła się aż ku Mili. Na małym wzgórzu przy tem stanowisku zebrał Demetrius Jusylanti kilkaset ludzi. Egipcyanie chcieli ich wypędzić z tego stanowiska, zasłoniętego z przodu błotami a z tyłu morzem, lecz po niejakich wystrzałach z broni ręcznej zaniechali tego. Pomimo, że tak z wzgórza jak i z dwóch okrętów Greckich blisko stojących mocno do nich dawano ognia, nie utracili tylko dwóch ludzi. Ze tu przywiedzione okoliczności są niezawodne, dwaj Oficerowie Francuzkiej fregaty Sireny, których pełne ludzkości postępowanie sami Grecy chwalią, za swoim powrotem do Smirny iednogodnie zaświadczaią.

Niebezpieczeństwa, które Ibrahimi Baszy w odwrócie do Tripolizy miały zgrazać, zdaią się równie, tylko w gazecie Hydryockiej istnieć. Ze on w Tripolizy bez przeszkody i strat stanął zadnej niepodlega wątpliwosci. O póź-

niecyszych przypadkach dotąd jeszcze nie wiadomo. Według którego wyroku z nowego Numeru owej gazety miała zayść w dniu 30m Lipca w mieyscu Tricorfy zwanym (na z dney mapie nieznanym) mocna z Kol kotronim utarczka. Romeważ p-silki pod Husseim Bejem w Nawarynie na ląd wysadzone, nie ruszyły w pochod przed 7 lub 8 Lipca, nie mogły przeto przed połową Lipca stanąć pod Trapolizą, a zatem do prawdy niepodobna, aby Ibrahim Basza mógł pierwej przedsięwziąć jakie nowe operacye. Najbliższe doniesienia muszą nas w tsey mierze objaśnić.

Zaraz po pokazaniu się Ibrahima przed Napoli, dowiedziano się, że tameczne Władze zajęte były siedzeniem rozszerzonego spisku, który mu ułatwić miał zdobycie półwyspu. W Napoli uwięziono różne znakomite osoby między innymi trzech Deputowanych. Na wyspę Syra przybyło dnia 9 Lipca (podług doniesen Oficera tym wypadkom obecnego) czterech Kommissarzy Rządowych z Napoli z 30 ludźmi straży, i za pomocą Eparchy (prostego pieniędzy chciwego H, dryoty) wzięto z d mow kilku najznakomitszych tamecznych kupców, między innymi Maturaniego, Tarpuci, Cichlichy, Boccochi i t. d., a to z powodu mniemanych porozumień z Baszą Eiptu. Aresztowano także kupca Niti, który na kilka godzin wprzod z Alexandry przybył, a na okręt jego włożono embargo. Trzech tych kupców miało angielską, zaś dwóch (Pietro Rossi i Cicin) francuską opiekę. Konsul Francuzki obstawiał gorliwie za ostatniemi, towarzyszył im do Eparchy i oświadczył, iż dopoki będą więzieni on ich nie opu-

ści. Poczem Eparcha obudwu aresztowanych posłał do osobnego więzienia, i zmusił Konsula grożąc mu osobistą nieprzyjemnością, do opuszczenia swego domu. Pomimo protestacyi ich rodzin i współobywateli wszystkich uwięzionych zaprowadzono w dniu 11 i 12 na okręt, który ich miał do Hydry zawieść. Po społswo Greckie w Syra, dzisiaj wyrzuc Archipelagu, poiso się dziakiem wrzaskiem i obelgami względem ópcym różnych narodów, pomiędzy ktoremi zapewnie, jak i między prawem i mieszkańcami wyspy tylko jeden był głos niechęci przeciwko gwałtownemu postępowaniu greckich Kommissarzy. Wiadomość o przybyciu Kapitana Baszy w dniu 10 do zatoki Patraskiej zupełnie się potwierdza. Flota jego stanęła na kotwicy pod Cioneri (k kilka godzin drogi na wschód od Missolongi.) Tam otrzymał Kapitan Basza od Reschyd Baszy doniesienie, że Missolungo tylko kilka dni utrzymać się może, że Jusuf Basza osadził Vostizę, i że drogi do Prewezy iako też przez Salonę do Lwadanię są przez nieprzyjaciela osadzone.

Pracują tu nad uzbroniem nowej flotyli złożoney z 3 korwet i 5 brygow; dla osadzenia oney zalecono dobrowolny zażąg w stolicy i iey okolicach.

Zbiegom, którzy w wielkiej liczbie z Morei i Lewadyi uciekali na brzezi azyatyckie, a szczególnie w okolicie Smirny, po zaplaceniu pogłownego i utrzymaniu kwitu z podatku, dozwołają onym wolnego pobytu bez żadney przeszkody.

Dnia 29 i 30 Sierpnia 1825 r.

Cena Zboż różnego gatunku na Targu
w Krakowie sprzedawanych.

	1.	2.	3.	4.
Korzec	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
— Pszenicy	11 15	10 15	10 —	9 15
— Żyta	7 12	6 15	6 —	5 15
— Jęczmienia	4 15	4 10	4 —	— —
— Owsa	3 15	3 10	3 6	3 —
— Jagiel	16 —	15 —	14 —	— —
— Grochu	6 —	5 15	5 —	4 15
— Rzepaku	12 —	11 —	10 —	— —

W Gdańsku dnia 22 Sierpnia.

Łaszt 3 Korcy wynoszący

Pszenicy	od Złp. 450	do 600
Żyta	— —	180 — 210.
Jęczmienia	— —	210 — 240.
Owsa	— —	150 — 180.
Grochu	— —	212 — 240.

LOTERYJA KRAJOWA.

W 153 Ciągnięciu dnia 31 Sierpnia r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następujące:

6. 84. 48. 52. 27.

Przyszłe 154 Ciągnięcie dnia 7 Września r. 1825 przypada.

Doniesienie o prenumeracie.

Podpisany mając sobie nadesłane z Warszawy bilety na prenumeratę Karty Historii powszechnej, Chronologicznej, w kształcie ręk. litynych, stosownie jak jedno piśtwo do drugiego przylączane lub odrywane bywa, c. tej illuminywany, przez W. Wysokiego ułożony i przez tegoż wydawcę się mający, postanowił o tym zwiędomic Szanową Publiczność w nadziei, że takowe jak najpręd cy rozkupić, a tym samym do zachęcenia Autora do większej pracy przyczynić się raczy. Biletów z których eden kosztuje Złp. 15 d. st. c. można zawsze u podpis. neg., od którego również prenumerujący egzemplarze odbior. przy Ulicy Florjańskiej w Aptecz. Gwiazda pod Nrem 549.

Stefan Żukowski

UW I A D O M I E N I E L O T T E R Y J N E.

Na żądanie Domu handlowego Henikstein i Komp: w Wiedniu, podługiny ma honor donieść Szanowney Publiczności, iż ciągnięcie Lotteryi PALACU W WIEDNIU JO. X. LUBOMIRSKIEGO wczasie Planem oznaczonym, to jest na dniu 17 Września r. b. w Wiedniu niezawodnie nastąpi.

Mała w porównaniu innych lotterwy ilość losow — cena umiarkowana po Złot: Reńskich 10 w papierach, czyli Szejnach Wiedeńskich za los, nakontec bardzo znaczne wygrania do tej lotterwy przywiązane, spodziewać się każą przedkiego pokupu tej małej ilości losow, która ieszcze do sprzedania pozostaje.

Główny Prefer tej lotterwy stanowi wyż rzezony Pałac, za który, gdyby go wygrywałcy otrzymać niechtiał, Summę Złot: Reńskich 90,000 w Cwancygiarach, co blisko 400,000 Zł: Pol: czyni, za okazaniem wygrywałcego losu, natychmiast w gotowiznie odbierze

Oprócz tego głównego są Trefy po 25,000. 8000. 3000. 2000. 1000. 500. 200. 100 i tak niżej p. stępują do 12 Złot: Reńskich w Szejnach Wiedeńskich, daley dwie Premie po 50 Dukatow w złocie, wynoszące razem Summę 63,625 Złot: Reńskich w Szejnach.

Są także ieszcze Trefery w złocie po 500. 300. 200. 100 50 i tak, stopniowo aż do 1 Dukata, razem 4000 sztuk Dukatow w złocie wynoszące, które jednak włącznie przeznaczone są dla 6000 losow bezpłatnych czerwonych, z których eden bezpłatnie anbydż można przy zakupieniu i zaplaceniu 10 sztuk losow czerwonych, a które losy czerwone oprócz jak wyżej dla siebie włącznie przeznaczonych Preferow w złocie, równie jak losy czarne grają, i bez różnicy największy Prefer zrabieć mogą.

Plan i Losow dostać można w handlu podpisanego przy głównym Ryнку w Kamienicy pod Jaszczórkami zwaney pod L. 18.

Maciej Wentzel.

D O N I E S I E N I A.

Zgubiony został Los na lotterya dwóch wielkich Domów w Wiedniu pod N. 119. 147. Lubo już przedsięwzięte są środki, że chociażby wyrał, niebednie wygrana jak tylko prawe u tego Właścicielowi wypłacona, urosza się jednak znalazcy, aby raczył oddać go do Redakcyi Gazety Krakowskiej.